

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 206-1933)

Originalt emne

Garnisonen

Garnisonen/Garnisonen i Almindelighed

Socialvæsen

Socialvæsen/Socialkontor

Socialvæsen/Socialvæsen i Almindelighed, Socialloven

Sygehuse

Sygehuse/Garnisonssygehus

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 1. juni 1933](#)
- 2) [Byrådsmødet den 13. juli 1933](#)
- 3) [Byrådsmødet den 13. juli 1933](#)
- 4) [Byrådsmødet den 25. juli 1933](#)
- 5) [Byrådsmødet den 28. september 1933](#)
- 6) [Byrådsmødet den 19. oktober 1933](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 1. juni 1933 - side 7

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 206-1933)

Indstilling fra Forsørgelsesudvalget om Bemyndigelse til at foretage Forarbejder til Tilvejebringelse af nødvendige Kontorlokaler efter Socialreformens Ikrafttræden.

Følgende Indstilling forelaa:

"Efter Vedtagelse af Lov Nr. 181 af 20. Maj 1933 om offentlig Forsorg, Lov Nr. 182 af samme Dato om Folkeforsikring, Lov Nr. 183 af samme Dato om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde, og Lov af samme Dato om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring samt Lov Nr. 185 af samme Dato angaaende privat Arbejdsanvisning, hvilket Lovkompleks tilsammen benævnes "Socialreformen", og som afløser Fattigloven, Aldersrenteloven, Invalidforsikringsloven og en Del andre Understøttelseslove, bliver Forsørgelsesvæsenets Arbejde betydeligt forøget, ja efter alt, hvad man paa nærværende Tidspunkt kan skønne, fordoblet, og det bliver derfor nødvendigt nu at fremskaffe Lokalteter til Administrationen af den sociale Forsorg, som den bliver efter Socialreformen. Denne Forsorg har - som bekendt - indtil nu haft til Huse paa Forsørgelsesanstalten, men det er ganske udelukket, at der her kan skaffes Plads til Administrationen af Socialreformen, saa meget mindre som denne foranlediger forskellige Forandringer og Udvidelse af Forsørgelsesanstalten, der vil komme til at omfatte Arbejdsanstalt med Forsørgelsesafdeling og Sygeafdeling (der en Tid maa fungere som Plejestiftelse for kronisk syge.)

Iden Anledning tillader Udvalget sig at andrage det ærede Byraad om, at der maa blive stillet de nødvendige Lokalteter til Raadighed for det kommende sociale Udvalg til Administration af den sociale Forsorg, idet man skal tillade sig at henvise til, at det tidligere Garnisonssygehus i Valdemarsgade staar tomt, og at der her med forholdsvis smaa Forandringer vil kunne blive Plads til Administrationen, hvorfor man anmoder om, at der straks maa blive stillet en Arkitekt til Udvalgets Raadighed til Udarbejdelse af Planer til Indretningen af Forsorgen.

Man skal tillade sig at oplyse, at efter den nugældende Forsørgelseslovgivning administreres fra Forsørgelsesvæsenets Kontor: Almindelig Fattighjælp.

Hjælp uden Fattighjælps Virkning til:

Sindssyge,

Døvstumme,

Aandssvage,

Tuberkuløse.

Blinde,

Fortsat Sygekassehjælp,

Hjælp til kronisk syge.

Lægehjælp,

Jordemoderhjælp,

Begravelseshjælp, Værgeraadsbørn, f. s. v. angaar Kasse- & Regnskabsvæsen (ikke selve Værgeraadsarbejdet med Børns Fjernelse, Tilsyn e. t. c.),

Invalideforsikring (Forskud og Tilskud), Kontingenthjælp til Sygekasser og Arbejdsløshedskasser,

Aldersrente (Regnskabsvæsen og Korrespondance),

Enkebørnsunderstøttelse (do.)

Endvidere administreres:

1 Forsørgelsesanstalt,

Bispegaarden i Stautrup,

2 Børneoptagelseshjem,

1 Feriekoloni,

1 Politandklinik,

Offentlig Besisning i Vintermaanederne,

1 kommunalt Herberg,

2 Enkeboliger, ca. 200 Frihaver.

Forsørgelsesvæsenets Klientel var i sidste Regnskabsaar: ca. 11000 Hovedpersoner (ikke medregnet Hustruer og Børn).

Alle disse Foranstaltninger bibeholdes efter Socialreformen i noget ændret Form, der giver mere Arbejde, men dertil kommer yderligere efter Socialreformen:

En kommunal Sygepleje,

Administration af Alderdomshjemmet,

1 kommunalt Fødehjem (der dog muligvis kan undgaas, fordi Fødselsanstalten er her),

1 Plejestiftelse for kronisk syge,

1 Tvangsarbejdsanstalt (fælles for flere Kommuner),

Arbejdskolonier, Afvænningsanstalt for Alkoholister.

Alt Værgeraadsarbejde (ogsaa Fjernelse af Børn, Tilsyn og Anbringelse),

Alt Børnebidragsvæsen (saaledes 4000 Ekspeditioner aarlig for Politiet),

Offentlig Skolebespisning,

Kommunehjælp (formentlig hele Hjælpekassens tidligere Klientel),

Administration og Udbetaling af al Invaliderente (ca. 800 Invaliderentyndere eller ca. 10000 Ekspeditioner aarlig), Administration af al Aldersrente (altsaa ogsaa Bevilling),

Administration af visse Omraader indenfor Arbejdsløshedsloven og Ulykkesforsikringsloven)."

Chr. Nielsen pegede paa, at hele den sociale Lovgivning, ca. 40 Lovbestemmelser, nu var samlet i 4 store Love, som benævnes Socialreformen. Naar Administrationen af denne centraliseredes paa eet Sted, vilde det sprænge Rammerne m. H. t. Kontorlokaler, og hvis der skulde skaffes Plads paa Forsørgelsesanstalten, maatte der store Udvidelser og Omforandringer til. Det vilde være forkert at gøre dette, idet Forsørgelsesanstalten efter den sidste Udvidelse var ideel til den nuværende Anvendelse, og det vilde sikkert ogsaa kunne gøres billigere ved Indretning af Administrationskontor udenfor Anstalten. Udvalget havde haft Opmærksomheden henvendt paa Garnisonssygehuset; det laa ret centralt og alligevel tilbagetrukket fra Færdselen, hvilket vilde være behageligt for de mange Folk, der ofte kom til at vente paa at blive ekspederet. Men det tilhørte Staten, og man vidste jo ikke, om der kunde træffes en Ordning. Man kunde maaske bemyndige Socialudvalget til at undersøge dette; Sagen hastede, da der kun var 4 Maaneder til Socialreformens Ikrafttræden.

J. Chr. Møller fandt det naturligt, at de nuværende Lokaler blev for smaa. Hvis man skulde tænke paa Garnisonssygehuset, var det vel rigtigst, at Byraadet henvender sig til Ministeriet derom. Det brugtes vist ikke i Øjeblikket, men man vidste jo ikke, hvad Militæret tænkte paa at anvende det til i Fremtiden, og man maatte i hvert Fald være sikker paa at kunne beholde det i en Aarrække, da der skulde kostes en Del paa Istandsættelsen. Hvis man fik Tilladelsen, maatte en Arkitekt gøre Overslag over, hvad det vil koste at indrette Bygningen

hertil. Det var et stort Lovkompleks, der var vanskeligt at overse, og det blev maaske nødvendigt at have juridisk Assistance. For visse Grene, f. Eks. Værgeraadet, maatte der vel nedsættes særlige Udvalg, og her var det vel praktisk ogsaa at tage Folk udenfor Byraadet, som var interesseret i dette Arbejde.

Borgmesteren havde set paa Lokalerne paa Forsørgelsesanstalten, idet man havde tænkt sig, om der maaske ved Nedlæggelse af nogle private Lejligheder kunde skaffes Plads. Men nu var den jo indrettet med stort Køkken, Vaskeri, Arbejdsanstalt og o. s. v., og det kunde næppe betale sig at lave om derpaa. Der stod i Loven, at en Arbejdsanstalt eventuelt kunde oprettes i Forbindelse med andre Kommuner, men foreløbig maatte man benytte den nuværende. Garnisonssygehuset var for Tiden rømmet, men Taleren havde talt med Kommandanten, og han meddelte, at det skulde anvendes til Depot, som i høj Grad tiltrængtes; men der kunde maaske forhandles om en anden Løsning. Taleren vilde foreslaa, at Sagen henvises til Udvalget for Bygninger og Inventar i Forbindelse med Indkvarteringsudvalget, og at man faar en Forhandling med Ministeriet om en Ordning.

Borgmesterens Forslag vedtoges.

Uddrag fra byrådsmødet den 13. juli 1933 - side 18

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 206-1933)

Indstilling fra Forsørgelsesudvalget angaaende Indretning af Lokaler for Socialreformen i (Garnisonssygehuset).

Følgende Indstilling forelaa:

"Hoslagt tillader Udvalget sig i Forbindelse med sin Indstilling af 12. Juni d. A. angaaende Organisation og Administration af den sociale Forsorg i Aarhus efter Socialreformens Ikrafttræden den 1. Oktober d. A. at fremsende Beskrivelse og 2 Stk. Planer ang. Indretning af det sociale Kontor i det nuværende, nu ledige Ganisonssygehus i Valdemarsgade.

Planerne er udarbejdet af Stadsarkitekten i Samarbejde med Udvalget, og man mener at kunne installere Kontoret som foreslaaet, hvorved bemærkes, at Lokalernes Antal er reduceret fra Forslagets 33 til 22, hvilket er en Følge af Lokalernes Størrelse og sællige Egnethed."

Fra Stadsarkitekten forelægger følgende Forslag: "På den givne Foranledning tillader jeg mig herved at fremsende Skitseforslag til Indretning af Kontorlokaler for Socialforsorgen. Til Grundlag for Forslagets Udarbejdelse er anvendt det tidligere Garnisonssygehus.

I denne Bygning kan der skaffes Plads til følgende Kontorlokaler:

Kælderen.

Vente- og Kontrolrum, ca. 220 m², hvortil der er direkte Adgang fra Gaarden, samt Adgang til begge Bygningers Trapper. Lokaler for Varmeværk, Garderobe for Personalet, samt Kælderrum for Lejligheden.

Stueetagen.

Lokaler for Forsikringsvæsenet med Afhøringslokale og Venterum.

Kasse- og Regnskabsvæsen med Ekspeditionskontor og dertil hørende brandfrit Rum. Alle Tværskillerum mellem Kontorlokalerne i denne Etage er tænkt udført som Glasskillerum, saaledes at Lederen af Forsikrings væsenet kan have Tilsyn med alle Kontorerne.

Den nuværende Lejlighed er bibeholdt og tænkt anvendt til Bolig for Fyrbøder og Portner. To af Lejlighedens Værelser kan indrettes til Frokoststue for Personalet. Ved Trappegangen findes Toiletrum.

1. Sal.

Lokaler for Børnevæsen med Afhøringsrum og Venterum.

Udvalgsværelse med Toiletrum, Telefonrum til Omstillingsbord.

Kontor for Udvalgsformand, Socialdirektør og Kontorchef.

Kontorer for Sekretariatet samt et Lokale for Maskinskrivning.

Tværskillerummene mellem de sidstnævnte Kontorer er tænkt som Glasskillerum, saaledes at Kontorchefen kan have Tilsyn med Kontorerne for Sekretariatet og Maskinskrivning.

Toiletrum for Personalet indrettes ved Trapperne.

Loftetagen.

Kontor for Særhjælpen med Afhøringslokale.

Kontor for Understøttelsesvæsenet med Afhøringslokale.

Lokaler for Undersøgere med to Afhøringslokaler samt yderligere tre Arkivrum. Toiletrum for Personalet indrettes ved Trapperne.

I den tidligere Desinfektionsbygning og Ligrum indrettes Toiletrum for Publikum."

Borgmesteren antog ikke, det var nødvendigt at komme ind paa en Drøftelse af dette Forslag, men man kunde maaske henstille til Udvalget at udarbejde et kalkulatorisk Overslag over, hvad det vil koste at indrette Kontorerne i Garnisonssygehuset, og at dette Overslag foreligger til næste Møde. Taleren vilde indkalde eventuelle Ændringsforslag til senest 22. Juli, hvorefter der maatte afholdes et ekstraordinært Byraadmøde kort efter.

Sagen udsattes.

Uddrag fra byrådsmødet den 13. juli 1933 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 206-1933)

Skrivelse fra Indenrigsministeriet og Krigsministeriet vedrørende Spørgsmaalet om den fremtidige Benyttelse af Garnisonssygehuset.

Borgmesteren pegede paa, at der var Tale om nogle Ændringer paa Fodfolkskasernen, idet Avissamlingen eventuelt kunde flyttes derfra, og Kommunen til Gengæld kunde faa Lov til at benytte Garnisonssygehuset; men man ventede i de nærmeste Dage at faa en Afgørelse deraf.

Toges til Efterretning.

Uddrag fra byrådsmødet den 25. juli 1933 - side 7

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 206-1933)

Forslag til Indretning af Kontorer for Socialforsorgen i Garnisonssygehuset.

Borgmesteren gjorde Rede for de Forhandlinger, der var ført med Statens Repræsentanter om Garnisonssygehuset. Man var enige om, at det vilde blive altfor dyrt at flytte Avissamlingen fra Fodfolkskasernen, og der var da set paa andre Lokaler til Militæret, men

det havde ingen Interesse. Det kunde dog betragtes som givet, at Kommunen fik overladt Sygehuset, men samtidig maatte man gaa ind paa at foretage visse Forandringer paa Fodfolkskasernen og Rytterikasernen, saaledes at Staten forrenter Udgiften paa sædvanlig Maade. Muligvis vilde der senere komme Ønske fra Staten om at faa opført en lettere Magasinbygning, og det maatte der saa forhandles om, men man havde jo ingen Interesse af at jage Militæret fra Byen. Der skulde endelig skaffes Bolig til en Regnskabsfører, som bor paa Sygehuset. Med disse Vilkaar var Sagen sendt til Krigsministeriet, og der blev samtidig skrevet, at man meget gerne vilde have Svar inden 1. August. Taleren vilde henstille, at man nu bemyndiger et Udvalg til at paabegynde Arbejdet, saa snart Svaret foreligger, og at det sker i Henhold til Stadsarkitektens ændrede Forslag, hvorefter Kontorlokalernes Antal bringes ned fra 33 til ca. 20.

Holger Eriksen pegede paa, at mange Parter var interesserede i denne Sag. Det sociale Udvalg havde Interesse af, hvorledes Kontorerne blev indrettet, men det var vel næppe Meningen at overføre Bygningen til dette Udvalgs Budget; det var mest korrekt, at den stadig sorterer under Udvalget for Bygninger og Inventar, saaledes at Forsørgelsesvæsenet bliver Lejer af Bygningen. Taleren vilde foreslaa, at Udvalget kommer til at bestaa af det sociale Udvalg og Udvalget for Bygninger og Inventar samt Borgmesteren som Repræsentant for Indkvarteringsudvalget, og at der saa udpeges et mindre Udvalg til at føre Tilsyn med Bygningsarbejdet.

J. Chr. Møller kunde tiltræde dette Forslag.

Borgmesteren regnede saa med, at man i Hovedtrækkene kunde tiltræde de af Stadsarkitekten udarbejdede Planer.

J. R. Fanger spurgte, om der var nogen Overslagssum.

Borgmesteren erindrede om, at Sygehuset havde været brugt til Husvilde, og der var dengang Tale om en Restaurering, som vilde koste ca. 125000 Kr. Nu vilde der blive færre Lokaler, og Stadsarkitekten antog, det kunde gøres noget billigere, men Udgiften vilde blive mindst 100000 Kr. indbefattet Centialvarmeanlæg.

Indstillingen vedtoges med det af Holger Eriksen fremsatte Forslag.

Uddrag fra byrådsmødet den 28. september 1933 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 206-1933)

Skrivelse fra Krigsministeriet angaaende Kommunens Overtagelse af Garnisonssygehuset.

Ministeriet meddeler, at Kommunen faar fri Raadighed over Garnisonssygehuset paa følgende Vilkaar:

1) Den af Indenrigsministeriet hidtil udredede Godtgørelse for Garnisonssygehuset (7368,45 Kr. aarlig) bortfalder fra det Tidspunkt, Bygningerne stilles til Raadighed for Kommunen.

2) Byraadet iværksætter følgende Byggearbejder ved Kasernerne.

a. Indretning af 2 "Afdelingskamre"

i Skolekasernens Tagetage til.. 10000 Kr.

b. Indretning af Belægningsstuer i Eskadronskasernens Tagetage til 3200

c. Indretning af Kamre til Panservognskompagni og Cyklisteskadron paa Artillerikasernen til. . 2000-

lalt højst. . . 15200 Kr.

De til Arbejderne medgaaende Udgifter indenfor de anførte Beløb tillægges Kasernebygningernes Tilblivelsesværdi og forrentes af Indenrigsministeriet paa sædvanlig Maade fra Tidspunktet for Arbejdernes Fuldførelse.

3) Byraadet stiller en passende Bolig i Byen til Raadighed for den Befalingsmand, der udfører de kommunale Kaserneregnskaber, saaledes at der kan anvises Chefen for det i Aarhus garnisonerede Rytteri Tjenestebolig paa Artillerikasernen som Erstatning for hans nuværende Bolig i Sygehusbygningen."

Toges til Efterretning.

Uddrag fra byrådsmødet den 19. oktober 1933 - side 4

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 206-1933)

Overenskomst mellem Kommunen og Hærens Bygningstjeneste angaaende Kommunens

Overtagelse af Garnisonssygehuset.

Fra Udvalget angaaende Garnisonssygehusets Ombygning forelæa følgende Indstilling:

Forslag

til

Overenskomst mellem Aarhus Byraad paa Aarhus Kommunes Vegne og Hærens Bygningstjeneste repræsenteret ved o. Bygningsdistrikt paa Krigsministeriets Vegne angaaende Afgivelse til Aarhus Kommune af det med Henhold til Overenskomst mellem Krigsbestyrelsen og Aarhus Kommune af 5/8-23/9 1873, jvfr. Overenskomsterne af 10-28/5 1887 og 28/11-24/12 1890, til Garnisonens Raadighed stillede Garnisonssygehus, Matr. Nr. 1294, Valdemarsgade.

§ 1-

Paa Begæring af Aarhus Kommune fraskriver Krigsministeriet sig Benyttelsesretten over det i forannævnte Overenskomster omhandlede Garnisonssygehus med de i de forskellige Bygningsdele anbragte, af Kommunen bekostede, mur- og nagelfaste Inventarium, samt det til Sygehuset hørende Desinfektionsrum, Lighus, Obduktionsrum, Klosetter m. m. samt Pladser, Gaarde og Haver, saaledes at Aarhus Kommune uden Afviklingserstatning overtager nævnte Bygningskompleks til fri Raadighed og paa de i § 2 opstillede Vilkaar.

§ 2.

1. Den af Indenrigsministeriet hidtil udredede Godtgørelse for Garnisonssygehuset (7368 Kr. 45 Øre aarlig) bortfalder fra det Tidspunkt, Bygningen stilles til Raadighed for Kommunen.

2. Byraadet iværksætter følgende Byggearbejder ved Kasernerne:

a. Indretning af 2 Afdelingskamre

i Skolekasernens Tagetage til . 10000 Kr.

b. Indretning af Belægningsstuer i

Eskadronskasernens Tagetage tii 3200"

c. Indretning af Kamre til Panservognskompagni og Cyklisteskadron paa Artillerikasernen til . 2000"

lalt højest . . 15000 Kr.

De til Arbejderne medgaaede Udgifter indenfor de anførte Beløb tillægges Kasernebygningernes Tilblivelsesværdi og forrentes af Inderrigsministeriet paa sædvanlig Maade fra Tidspunkterne for Arbejdernes Fuldførelse.

3. Byraadet stiller en passende Bolig i Byen til Raadighed for den Befalingsmand, der udfører de kommunale Kaserneregnskaber, snaledees at der kan anvises Chefen for det i Aarhus garnisonerede Rytteri Tjenestebolig paa Artillerikasernen som Erstatning for hans nuværende Bolig i Sygehusbygningen.

§ 3.

Aarhus Kommune overtager Garnisonssygehuset til fri Raadighed pr. 1. Oktober d. A., og den Kommunen tilkommende aarlige Lejeafgift vil derfor være at beregne ophørt pr. nævnte Dato og vil derfor være at erlægge for

1/4 - 1/10, af Inderrigsministeriet med Halvdelen af det i § 21 nævnte Beløb.

De i § 22 nævnte Arbejder skal snarest bringes til Udførelse efter Forhandling med 5. Bygningsdistrikt.

Den i § 2 S omhandlede Lejlighed for den Befalingsmand, der udfører de kommunale Kaserneregnskaber, skal stilles til Raadighed fra Oktober Flyttedag d. A.

§ 4.

De med nærværende Overenskomsts Stempling forbundne Udgifter, jvfr. Lov om Stempelafgift, § 116, udredes af Kommunen med følgende Beløb: 1/5 0/00 af 15200 Kr. = 3 Kr. 10 Øre."

Borgmestersn anbefalede at tiltræde Overenskomsten, som var i Henhold til de tidligere meddelte Forhandlinger.

Overenskomsten godkendtes.